

Esitys ruotsinkielisen väestön tarvitseman erikoissairaanhoidon organisoinnista Varsinais-Suomessa

Taustaa

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tehtävänä on *perussopimuksen* (2015) mukaan järjestää alueellaan jäsenkuntien puolesta laissa säädetty erikoissairaanhoito.

Hallintosäännön mukaan Tyksin tulosalueen tehtävänä on tuottaa erikoissairaanhoidon palveluita kuntayhtymän alueella ja palvelut alueellaan tarkoituksenmukaisesti perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kokonaisuuden kannalta sekä lähellä asukkaita, paitsi jos palvelujen alueellinen keskittäminen on perusteltua palvelujen laadun turvaamiseksi. Turunmaan sairaalan liikelaitoksen tehtävänä on puolestaan tuottaa elektiivisiä sairaanhoitopalveluja kuntayhtymän, sen jäsenkuntien sekä muiden asiakkaiden tarpeisiin kiinnittäen erityisesti huomiota potilaan oikeuteen saada sairaanhoitopalveluja äidinkielellään, suomeksi tai ruotsiksi.

Sairaanhoitopiiri on lähtökohtaisesti kaksikielinen, mutta ruotsinkielisen vähemmistön pienen koon vuoksi palvelutuotannossa on käytännössä paremmat valmiudet palvella suomen kuin ruotsinkielellä. Jotta tässä tilanteessa varmistettaisiin kielellisten oikeuksien toteutuminen, on sairaanhoitopiirin koko organisaatiossa jatkuvasti monitoroitava kykyä palvella asiakkaita heidän toivomallaan asiointikielellä niin suullisesti kuin kirjallisen materiaalin kautta sekä tuettava henkilöstön kielitaidon kehittämistä ja ylläpitoa. Koska suurin osa ruotsinkielisistä potilaista hoidetaan muussa sairaanhoitopiirin yksikössä kuin Turunmaan sairaalassa, on välttämätöntä systemaattisesti kehittää kielellisiä valmiuksia koko sairaanhoitopiirissä.

Erikoissairaanhoidon kehitys on johtanut siihen, että palvelutuotanto tietyiltä osin keskittyy, varsinkin jos siinä käytetään kallista teknologiaa tai harvinaista ammattihenkilöiden tai monialaisten tiimien osaamista. Myös edellytykset ympärivuorokautiseen valmiuteen ovat johtaneet toiminnan keskittämiseen, ja asetuksen voimalla on ympärivuorokautinen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon päivystys keskitetty Tyksin T-sairaalaan ja Salon sairaalaan. Edelleen valtioneuvoston asetuksen nojalla anestesiaa vaativa leikkaustoiminta on keskittävä näihin yksiköihin, joissa toimii ympärivuorokautinen erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteispäivystys. Edellä kuvatut muutokset ovat johtaneet siihen, että Turunmaan sairaalan toiminnan laajuutta ja suuntaa on syytä vakavasti tarkastella suhteessa Tyksin vastuulla oleviin tehtäviin.

Tehtäväksiänto

Edellä kuvatuista syistä olen 31.8.2018 asettanut sairaanhoitopiiriin työryhmän seuraavalla tehtäväksiäntolla:

- 1) Selvittää erilaiset vaihtoehdot maakunnan ruotsinkielisten erikoissairaanhoidon palveluiden turvaamiselle huomioiden sote-uudistuksen tavoitteet ja eteneminen, mukaan lukien sellaiset sairaalaympäristöön nojaavat palvelut kuin psykiatrisen erikoissairaanhoidon, sairaalakuntoutus ja palliatiivinen hoito.
- 2) Laatia sote-uudistuksen tavoitteiden mukainen toiminnallinen suunnitelma nykyisessä Turunmaan sairaalassa tarjottavasta palveluvalikoimasta ja ottaa kantaa mahdollisen sitä korvaavan uudisrakennuksen erikoissairaanhoidon palveluihin ja synergia potentiaaliin.
- 3) Esittää organisaatiomallia, jolla parhaiten tähdättäisiin yhdenvertaiseen palvelujen tarjontaan niin erikoissairaanhoidon kuin kielellisissä palveluissa (liikelaitosmalli / tulosaluemalli / fuusio Tyksiin) sekä sen toteutuksen aikataulua.

Työryhmään nimettiin Tyksin sairaalajohtaja Petri Virolainen (pj), hallintoylihoitaja Wiveka Kauppila, Turunmaan sairaalan liikelaitoksen toimitusjohtaja Reijo Grönfors ja talouspäällikkö Mona Rönholm, VSSHP:n talouspäällikkö Heli Lähteenmäki ja henkilöstön edustaja Sanna Kaukovalta. Sairaanhoitopiirin hallitus asetti 18.9.2018 suunnittelun tueksi ohjausryhmän, jonka jäseniksi nimettiin hallituksesta Niklas Guseff, Kari Friman ja Piia Elo (pj) sekä virkamieskunnasta johtajaylilääkäri Mikko Pietilä ja sairaalaylihoitaja Tuija Lehtikunnas. Vähemmistökielen lautakunta nimesi ohjausryhmän jäseneksi Marja-Riitta Ståhlbergin ja Turunmaan sairaalan johtokunta Olof Eleniuksen.

Työryhmä luovutti alkuperäisen esityksensä jo syksyllä 2018, mutta poliittinen ohjausryhmä ja sairaanhoitopiirin hallitus esittivät toivomuksen esityksen tarkentamisesta. Tämän jälkeen työryhmän jäsenet ovat kokoontuneet uudelleen ja kuulleet ohjausryhmän toivomusten mukaisesti mm. Paraisten ja Kemiönsaaren virkamiesjohtoa sekä muita asiantuntijoita mukaan lukien runsaasti ruotsinkielisiä potilaita hoitavien sairaaloiden johtoa. Työryhmä on tarkentanut lausuntonsa (liitteenä 1).

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin esitys Kemiönsaaren ja Paraisten kunnille sekä Turun ja Kaarinan kaupungeille

Perustuen edellä mainittuun työryhmän selvitykseen, esitän ruotsinkielisen väestön tarvitseman erikoissairaanhoidon organisoimiseksi seuraavaa:

- 1) Turunmaan sairaala liitetään vuoden 2020 alussa osaksi Turun yliopistollista keskussairaala Yksisairaala-mallin mukaisesti. Tämä tapahtuu purkamalla Turunmaan sairaalan liikelaitos asema ja antamalla sille asema Tyks-organisaation kaksikielisenä sairaalayksikkönä. Yksi sairaala-mallin etuja ovat mm. yhtenevät hoitokäytännöt ja tasapuolinen hoidon saatavuus, mikä toteutuu parhaiten, kun Turunmaan sairaalassa tuotettavat erikoissairaanhoidon palvelut järjestetään Tyksin eri toimialueiden toimesta.

- 2) Turunmaan sairaalassa on saatavilla kaksikielisiä erikoissairaanhoidon palveluja monipuolisesti, palveluohjauksesta ja avohoidon vastaanottokäynneistä kuntouttavaan vuodeosastohoitoon ja päiväkirurgisiin toimenpiteisiin. Palveluvalikoimaan kuuluvat kliiniset tukipalvelut kuten laboratoriodiagnostiikka ja kuvantaminen sekä monipuolinen konsultaatiotoiminta. Turunmaan sairaalaan sijoitetaan palliatiivisen hoidon poliklinikka ja vuodeosastohoito Tyksin uutena toimintana. Tavoitteena on nykyistä monipuolisempi erikoissairaanhoidon palveluvalikoima saataville Turunmaan sairaalaan.
- 3) Turunmaan sairaalassa erikoissairaanhoidon palvelut tuotetaan kaksikielisesti siten, että potilas pystyy kaikissa Turunmaan palveluissa sujuvasti asioimaan kummalla hyvänsä kotimaisella kielellä. Turunmaan sairaalan toimintaympäristö säilyy leimallisesti kaksikielisenä, mikä varmistetaan seuraavin toimenpitein:
- Potilasasiakirjamerkinnot tehdään suomeksi tai ruotsiksi potilaan ilmoittamalla asiointikielellä
 - Turunmaan sairaalayksiköllä on koordinoiva ylilääkäri, joka sovittaa sairaalan sisäistä toimintaa yli toimialuerajojen ja toimii yhteyshenkilönä perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen suuntaan. Koordinoiva ylilääkäri koordinoi kaksikielisten erikoissairaanhoidon palveluiden tuottamista Turunmaan sairaalan tiloissa yhteistyössä Tyksin toimialue- ja palvelualuejohtajien kanssa. Hän raportoi lisätehtävänsä osalta sairaalajohtajalle, mutta sijoittuu henkilöstöhallinnollisesti ja työskentelemään erikoisalansa mukaiselle vastuualueelle.
 - Turunmaan sairaalayksikkö muodostaa oman kustannuspaikan. Sillä on ainakin vuodeosaston osalta oma hoitohenkilöstö ja avustava henkilöstö, jolta edellytetään hyvää molempien kotimaisten kielten suullista ja kirjallista taitoa. Koordinoiva ylihoitaja on e.m. hoitohenkilökunnan ja avustavan henkilökunnan esimies. Tämän lisäksi hänen tehtävänä on hoito- ja avustavan henkilökunnan koordinointi eri toimialueiden ja palvelualueiden tarpeeseen Turunmaan sairaalassa. Sairaalaylihoitaja ottaa Turunmaan sairaalan vuodeosaston hoitohenkilöstön ja toimii koordinoivan ylihoitajan henkilöstöhallinnollisena esimiehenä.
 - pääsääntöisesti Turunmaan sairaalassa työskentelevien Tyksin toimialueiden lääkärien ensisijaiseksi toimipisteeksi määritetään Turunmaan sairaala, vaikka heidän virkansa on jollain toimialueella. Näiden lääkärien osalta edellytetään hyvää molempien kotimaisten kielten suullista ja kirjallista taitoa.
 - Koordinoivalla ylilääkärillä (tai ylihoitajalla) on puhe- ja läsnäolo-oikeus kielellisen vähemmistölautakunnan kokouksissa. Hän raportoi lautakunnalle kielellisten palvelujen toteumasta ja sairaalan palveluvalikoimasta.
 - Turunmaan sairaalan palveluvalikoiman merkittävistä muutoksista raportoidaan myös lähipalvelulautakunnalle
 - Tyksin johtoryhmässä on jäsen, jonka vastuulla on kaksikielisen erikoissairaanhoidon tarpeiden seuranta. Niiden toteuman varmistaminen kuuluu koko toimivalle johdolle.
- 4) Myönteisen kieli-ilmapiiirin kehittämistä jatketaan koko sairaanhoitopiirissä voimassa olevan kieliohjelman mukaisesti. Kielitaito otetaan huomioon myös muiden sairaanhoitopiirin yksiköiden rekrytoinneissa sekä työvuorojärjestelyissä. Kielitaitoa parantavien koulutuksien tarjontaa tulee entisestään kehittää.

Tyksin ja Turunmaan sairaalan välillä järjestetään työkiertomahdollisuuksia, joilla vahvistetaan ruotsin kielen taitoja sen henkilöstön osalta, joka pääsääntöisesti työskentelee sairaanhoitopiirin muissa yksiköissä. Myös muut väliaikaiset sijoitukset työhön Turunmaan sairaalassa palvelevat tätä tarkoitusta. Sen lisäksi käännöspalveluja kehitetään, jota tarvittavat asiakirjakäännökset saadaan käyttöön ilman tarpeetonta viivettä.

Ruotsinkielisen psykiatrisen vuodeosastohoidon toteuttaminen uudessa psykiatrisessa sairaalassa suunnitellaan sairaalan toiminnallisen suunnittelun osana. Siihen asti psykiatrinen vuodeosastohoito keskitetään pääsääntöisesti Kupittaaan sairaalaan.

Kielellisten vaikutusten arviointi

Työryhmä on laatinut esitetyistä muutoksista seikkaperäisen kielellisten vaikutusten arvioinnin, joka esitetään liitteessä 2.

Turussa 29.3.2019

Leena Setälä

sairaanhoitopiirin johtaja

Ruotsinkielisen väestön tarvitseman erikoissairaanhoidon organisointi Varsinais-Suomessa

Sairaanhoitopiirin johtaja Leena Setälä asetti 31.8.2018 työryhmän jonka tehtävänä oli:

- 1) Selvittää erilaiset vaihtoehdot maakunnan ruotsinkielisten erikoissairaanhoidon palveluiden turvaamiselle huomioiden sote-uudistuksen tavoitteet ja eteneminen, mukaan lukien sellaiset sairaalaympäristöön nojaavat palvelut kuin psykiatrinen erikoissairaanhoido, sairaalakuntoutus ja palliatiivinen hoito.
- 2) Laatia sote-uudistuksen tavoitteiden mukainen toiminnallinen suunnitelma nykyisessä Turunmaan sairaalassa tarjottavasta palveluvalikoimasta ja ottaa kantaa mahdollisen sitä korvaavan uudisrakennuksen erikoissairaanhoidon palveluihin ja synergia potentiaaliin.
- 3) Esittää organisaatiomallia, jolla parhaiten tähdättäisiin yhdenvertaiseen palvelujen tarjontaan niin erikoissairaanhoidon kuin kielellisissä palveluissa (liikelaitosmalli / tulosalue malli / fuusio Tyksiin) sekä sen toteutuksen aikataulua.

Työryhmään kuuluivat Petri Virolainen (pj), Wiveka Kauppila, Reijo Grönfors, Mona Rönholm, Heli Lähteenmäki ja Sanna Kaukovalta. Työryhmä kokoontui 5 kertaa ja piti lisäksi sähköpostikokouksia. Asiaa käsiteltiin myös Turunmaan sairaalan johtokunnassa ja Tyksin johtoryhmässä sekä tiedotustilaisuuksissa.

Työryhmä luovutti esityksensä sairaanhoitopiirin johtajalle ja se merkittiin tiedoksi VSSH:n johtoryhmän kokouksessa 23.10.2018 (liite 1 § 62).

Poliittinen ohjausryhmä ja sairaanhoitopiirin hallitus esittävät kuitenkin toivomuksen, että ryhmä kokoontuisi vielä uudelleen ja tekisi joitakin tarkennuksia esitykseensä. Sairaanhoitopiirin johtaja antoi 15.1.2019 piirin johtoryhmän kokouksessa uuden toimeksiannon työryhmälle valmistella asiasta tarkentuvan suunnitelman ohjausryhmän linjaukset huomioiden ja huolehtia, että muutoksesta suoritetaan kielellisten vaikutusten arviointi.

Toimeksiannon jälkeen työryhmän jäsenet ovat kuulleet ohjausryhmän toivomusten mukaisesti mm. Paraisten ja Kemiönsaaren virkamiesjohtoa sekä muita asiantuntijoita mukaan lukien runsaasti ruotsinkielisiä potilaita hoitavien sairaaloiden johtoa ja tarkentanut lausuntonsa seuraavaksi:

Johdanto

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirissä ruotsinkielisten potilaiden osuus on merkittävä, 5.7 %. Turun yliopistollinen keskussairaala ei palvele ruotsia äidinkielenään puhuvaa väestöä haluamallaan tavalla. Äidinkielellä saatava palvelu on lain määräämä perusoikeus. Lisäksi Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirillä on strategian mukaisesti erityinen halu kehittää ruotsinkielisiä erikoissairaanhoidon palveluita koko erityisvastuualueen ja mahdollisesti koko maan tarpeita ajatellen. Kielellisen palvelun tarve vaihtelee potilas- ja palvelukohtaisesti, samoin kuin toimivan kommunikaation tarve laadukkaan hoidon takaamiseksi.

Ruotsinkielisten erikoissairaanhoidon palvelujen parantaminen on tasa-arvokysymys, mutta hoito omalla äidinkielellä parantaa tutkitusti myös hoitotulosta. Ruotsinkielisten palveluiden saatavuudella ja tasolla on merkitystä myös Tyksin julkiseen kuvaan ja potilastyytyväisyyteen. Tyksiin tulee paljon potilaita Ahvenanmaalta ja Vaasasta, eikä ruotsinkielellä annettava palvelumme aina vastaa tasoa, jolla haluaisimme palvelun olevan. Saamme toistuvasti palautetta henkilöstön huonosta ruotsinkielen taidosta.

Suomessa ei ole laajojen erikoisalojen sairaalaa, jossa olisi erityisesti keskitytty ruotsinkielisten palveluiden tuottamiseen. Eräillä pienillä erikoisaloilla hyvällä ruotsinkielellä tarjottava palvelu voisi johtaa asiakasmäärän kasvuun ja näin parantaa kustannustehokkuutta. Tämä voisi osaltaan turvata korkeatasoisen osaamisen pysymistä alueellamme.

Nykytila:

Tyksissä ruotsinkielisen palvelun taso on pääsääntöisesti tyydyttävää, mutta yksikkökohtaiset erot ovat merkittävät. Niissä yksiköissä, joissa palvelu on vähintään tyydyttävää tai hyvää, ovat yksiköiden vastuuhenkilöt kiinnittäneet erityistä huomiota kielelliseen palveluun jo pidemmän aikaa ja huomioineet tämän mm. rekrytoinnissa ja koulutuksessa. Ympäröivässä miljöössä ruotsinkielinen palvelu ei kuitenkaan toimi riittävän hyvin. Tämä koskee mm. puhelinkeskusta, infopisteitä, ilmoittautumista ja muita tukipalveluita.

Turunmaan sairaalan erityistehtävänä on tarjota erikoissairaanhoidon palveluita sekä suomeksi että ruotsiksi. Hoito omalla äidinkielellä on erityisen tärkeää tietyillä potilasryhmillä kuten lapsilla, vanhuksilla ja psykiatrisilla potilailla ja tulevassa organisaatiomallissa tämä tulee huomioida. Palvelu omalla äidinkielellä on tärkeää myös potilailla, joilla hoidon tarve on toistuvaa tai jatkuvaa kroonisista sairauksista johtuen, samoin kuin monisairaitten ja runsaasti hoidollisia resursseja vaativien potilaitten kohdalla. Juuri näiden potilaiden hoitoon Turunmaan sairaala on halunnut profiloitua.

Turunmaan sairaalassa palvelu ruotsin kielellä on erinomaista. Ruotsinkielisestä väestöstä kuitenkin vain pieni osa käyttää Turunmaan sairaalan palveluita tällä hetkellä. Turunmaan sairaalan palveluvalikoima on rajallinen. Suurta osaa ruotsinkielisten tarvitsemista palveluista ei ole tarjottavissa Turunmaan sairaalassa ja siksi valtaosaa ruotsinkielisistä potilaista hoidetaan TYKSissa. Toisaalta osa suomenkielisistä potilaista ohjataan hoitoon Turunmaan sairaalaan kotikuntansa perusteella, vaikka tämä ei olisi lääketieteellisesti perusteltua.

Tyksissä on laadittu kieliohjelma, jolla henkilöstön ruotsin kielen taitoa on parannettu. Kieli-ilmapiiiri on selkeästi muuttunut myönteisemmäksi ja kielitaito huomioidaan elektiivisten potilaiden vastaanottamisessa ja parhaan mukaan myös työvuorosunnittelussa. Tilanne on kuitenkin edelleen vaihteleva henkilöstön kielitaidon suhteen, vaikka rekrytoinnissa on kiinnitetty huomiota ruotsinkielen taitoon ja koulutusantia lisätty merkittävästi.

Kokemuksia kaksikielisistä ratkaisuksista

Ruotsinkielinen kielivähemmistö Suomessa on pieni ja suomenruotsalaiset kokemukset osoittavat, että kaksikielisillä ratkaisuilla pitkällä tähtäimellä on taipumus muuttua yksikielisiksi. Mitä pienempi ruotsinkielisten osuus on, sitä suurempi on vaara, että palvelua ei ole mahdollista ylläpitää ruotsin kielellä (Kielibarometri 2004-2016 Oikeusministeriö 15.12.2016, sarjanumero 52/2016, Valtioneuvoston kertomus kielilainsäädännön soveltamisesta 14.2.2017. Valtioneuvoston julkaisusarja 9/2017, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-474-0>).

Tästä syystä tarvitaan työkaluja, jotka pitkällä tähtäimellä luovat mahdollisuuden ylläpitää ruotsinkielistä palvelua. Turunmaan sairaala on tässä erillisen organisaationsa, erillisten kielellisten pätevyysvaatimustensa ja ruotsin kieli sairaalan hallintokielenä ansiosta onnistunut. Muuttuneet olosuhteet, tulossa oleva SOTE-uudistus, lainsäädännölliset muutokset ja tutkimusmenetelmien ja hoitomuotojen kehittyminen edellyttävät kuitenkin muutoksia hoidon organisoinnissa. Vanhalla mallilla ei voida jatkaa. Parhaimmillaan näihin muutoksiin vastaava uusi organisaatio samalla myös parantaa erikoissairaanhoidon palvelua ruotsin kielellä.

Erikoissairaanhoidon järjestämisen vaihtoehtoja:

Erikoissairaanhoidon palvelut voidaan jakaa neljään pääryhmään:

- 1) päivystys
- 2) vuodeosastotoiminta
- 3) leikkaustoiminta
- 4) avohoitopalvelut (neuvonta, poliklinikat, pienet toimenpiteet, tähytykset, terapiat jne)

Näitä käsitellään alla yksityiskohtaisemmin.

Päivystys:

Päivystysasetus edellyttää, että perusterveydenhuollon- ja erikoissairaanhoidon sekä sosiaalipäivystyksen tulee sijaita yhdessä paikassa. Varsinais-Suomen maakunnassa on kaksi ympärivuorokauden päivystävää yksikköä, jotka ovat Tyksin T-sairaala ja Salon sairaala.

Varsinais-Suomeen ei ole mahdollista perustaa erillistä ruotsinkielistä päivystyspistettä. Ruotsinkielisen palvelutason parantaminen päivystyksen osalta edellyttää nykyisen rakenteen kehittämistä.

Puhelinvastaanotolla ja neuvonnalla (call center) on merkittävä osuus päivystyspalveluissa. Neuvontapalveluissa voidaan harkita ympärivuorokautista ruotsinkielistä palvelua joko T-sairaalan tiloissa tai Turunmaan sairaalassa. Turunmaan sairaalan henkilökunta on erinomainen resurssi ruotsinkielisen "call centerin" ja muun tarvittavan puhelinneuvonnan järjestämisessä koko Tyksin tarpeille.

Ympärivuorokautiseen erikoisalapäivystykseen ruotsinkielellä ei ole mahdollisuutta. Ruotsinkielentaitoisen henkilökunnan määrä ei ole riittävä, eikä erillinen ruotsinkielinen päivystys olisi myöskään taloudellisesti realistinen. Ruotsinkielisen henkilökunnan määrä pitää kuitenkin huomioida henkilöstösunnittelussa siten,

että ruotsinkielentaitoisia henkilöitä on aina työvuorossa Tyksin T-sairaalan yhteispäivystyksessä riittävä määrä.

Vuodeosastotoiminta:

Tyksissä aiemmin tehdyn selvityksen perusteella erillisten ruotsinkielisten erikoissairaanhoidon vuodeosastojen perustaminen ei ole perusteltua. Potilasmäärät nykyisillä erikoisaloilla jäisivät aivan liian pieniksi toiminnan mahdollistamiseksi. Myöskään yhteisosastot eivät ole toimiva ratkaisu, koska erikoissairaanhoidon vuodeosastohoito edellyttää erikoisalan hyvää tuntemusta hoidon laadun varmistamiseksi. Potilasturvallisuuden takaaminen on hyvin haastavaa yksiköissä, joissa on monien eri erikoisalojen potilaita. Tämä korostuu erityisesti akuutteja sairauksia hoidettaessa.

Ruotsinkielisten palveluiden parantaminen edellyttää nykyisen henkilökunnan kielitaidon parantamista ja mahdollisesti kielitaidon huomioimista työvuorosuunnittelussa nykyistä paremmin.

Akuuttivaiheen jälkeen kielellinen osuus potilaan itsemääräämisen ja omavastuun lisääntyessä korostuu. Turunmaan sairaalan vuodeosastoa voidaan tällöin hyödyntää potilaiden jatkohoidossa ja kuntoutuksessa. Turunmaan sairaalaan on mahdollista järjestää vuodeosastoyksikkö, johon potilas voidaan siirtää jatkokuntoutukseen kaksikieliseen ympäristöön varsinaisen akuuttivaiheen loputtua. Vuodeosastohoitoa kantasairaalassa on mahdollista lyhentää, mikäli osaava jatkohoitopaikka on tarjolla. Tämä vaatii tiivistä yhteistyötä ja selkeän potilasprosessin omistajuutta. Turunmaan sairaalaan voidaan myös suunnitella kaksikielistä palliatiivista vuodeosastopalvelua, sekä geriatristen potilaiden hoitoyksikköä.

Psykiatrisen potilaan hoito tulee järjestää samoin perustein. Tämä on erityinen haaste, koska psykiatrisessa hoidossa kielen merkitys korostuu. Potilaita tulee pääsääntöisesti hoitaa taudin hoitoon suunnitellulla vuodeosastolla, mutta tietyissä tapauksissa voidaan rauhallisessa tilanteessa väliaikaista hoitoa tarjota myös Turunmaan sairaalassa. Ruotsinkielisten psykiatristen potilaiden hoidossa voidaan kielelliset vaatimukset huomioida paremmin uuden psykiatrisen sairaalan valmistuttua.

Leikkaustoiminta:

Valtioneuvoston asetus erikoissairaanhoidon työnjaosta edellyttää anestesiaa vaativan leikkaustoiminnan keskittämistä yksiköihin, joissa toimii ympärivuorokautinen erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteispäivystys. Leikkaustoimintaa harjoitetaan Varsinais- Suomen sairaanhoitopiirin sairaaloista Tyksin kantasairaalassa (A-, U-, T- ja kirurginen sairaala) ja Salon sairaalassa. Neuvonta ja ohjaus tulee aina tarjota potilaan äidinkielestä riippuen joko ruotsiksi tai suomeksi. Ruotsinkielen taito tulee huomioida nykyistä paremmin työvuorosuunnittelussa ja henkilöstön koulutuksessa.

Turunmaan sairaalan leikkaussalia voidaan käyttää polikliinisen kirurgian ja päiväkirurgian tarpeisiin edellyttäen, että toiminta on Tyksin organisoimaa (päivystysasetuksen asettama edellytys). Tällä hetkellä, ennen T3-sairaalan valmistumista, tarvetta Turunmaan sairaalan leikkaussalikapasiteetille on erityisesti pehmytkudoskirurgisissa pientoimenpiteissä.

Polikliininen toiminta:

Polikliinisen avohoidon merkitys ja osuus kasvaa merkittävästi tulevaisuudessa. Polikliinisella toiminnalla tarkoitetaan tässä erikoissairaanhoidon vastaanottotoimintaa, polikliinisesti toteutettavia leikkauksia ja

muita toimenpiteitä, endoskopiota, suonensisäistä lääkehoitoa, terapiapalveluita ja osin päiväsairalatoimintaa.

Ruotsinkielisten potilaiden polikliininen toiminta voidaan toteuttaa aiempien selvitysten perusteella VSSHP:ssä kolmella vaihtoehtoisella mallilla:

- 1) Toiminta voidaan toteuttaa Turunmaan sairaalassa
- 2) Toimintaa varten voidaan rakentaa uudet tilat
- 3) Toiminta toteutetaan nykyisten poliklinikoiden yhteydessä.

Turunmaan sairaalaan voidaan rakentaa ruotsinkielinen ympäristö, jossa voidaan haluttaessa tarjota hyvin laajat erikoissairaanhoidon avopalvelut. Tämä voidaan toteuttaa kuten yksi sairaala- mallissa. Tässä mallissa Turunmaan sairaalassa olisi tarjolla eri erikoisalojen palvelut siten, että Turunmaan sairaalan henkilökunnan lisäksi lääkärit, terapeutit ja muu tarvittava henkilöstö käyvät tarkoituksenmukaisin välein Tyksistä hoitamassa potilaita Turunmaan sairaalan tiloissa. Tehokas ja laadukas toiminta edellyttää Turunmaan ja Tyksin organisatorista yhdistymistä, jotta hoitokäytänteet olisivat samat kaikille potilaille. Potilaat olisivat toimialueiden potilaita ja sekä hoito- että järjestelyvastuu olisi toimialueilla.

Polikliinisen toiminnan laajentaminen ja kehittäminen edellyttää vastaanottohuoneiden määrän lisäämistä. Tämä voidaan toteuttaa ensi vaiheessa nykyisten tilojen saneerauksella, mutta myöhemmässä vaiheessa samaan kortteliin mahdollisesti tulevan uudisrakennuksen mahdollisuuksia luoda vielä paremmin toimiva kokonaisuus tulee voida hyödyntää.

Toiminta voisi olla järjestettävissä myös siten, että Turunmaan sairaala säilyy itsenäisenä yksikkönä, Tyksin toimiessa tiloissa vuokralaisena. Tällöin osa henkilöstöstä voisi olla työsuhteessa Turunmaan sairaalaan ja osa Tyksiin. Tämä ei kuitenkaan ole tehokasta hoitohenkilökunnan liikkuvuuden ja resurssien järkevän käytön näkökulmasta katsoen.

Täysin uuden tilan varaaminen ruotsinkielistä polikliinistä toimintaa varten ei ole tällä hetkellä taloudellisesti realistista.

Polikliininen toiminta ruotsinkielellä voidaan myös toteuttaa TYKSin nykyisissä tiloissa. Toimialueet voisivat perustaa uudet poliklinikat, joissa toimisi ruotsin kieltä osaava henkilöstö. Potilas voisi halutessaan varata ajan ruotsinkieliselle tai suomenkieliselle poliklinikalle. Malli olisi toteuttamisen kannalta yksinkertaisin ja toimialueiden kannalta suositeltavin vaihtoehto. Täysin kaksikielisen miljööön luominen kaikkine avustavine henkilökuntineen ja rakenteineen olisi kuitenkin hyvin haasteellista. Malli ei kuitenkaan pysty hyödyntämään Turunmaan sairaalan tiloja eikä osaamista - ruotsinkielisiä palveluita tarjottaisiin Turunmaan sairaalassa tarveperusteisesti, kuten kaikissa muissakin lähisairaaloissa, mutta osa erityistason palveluista keskittyisi kuitenkin kantatalon poliklinikoille.

Työryhmän esitys:

Turunmaan sairaalan tulevaisuuden toimenkuva:

Työryhmä ehdottaa että Turunmaan sairaalan liikelaitosrakenne puretaan ja Turunmaan sairaala liitetään osaksi Tyks-organisaatiota. Ruotsinkielisten potilaiden tasapuolinen hoito on kuitenkin turvattava erityisjärjestelyin. Yksi sairaala- mallin etuja ovat mm. yhtenevät hoitokäytännöt ja tasapuolinen hoidon saatavuus. Jotta nämä edut saavutetaan myös Turunmaan sairaalan palvelujen osalta, Turunmaan sairaalan erikoissairaanhoidon palvelut voidaan sijoittaa TYKS:n eri toimialueiden alaisuuteen. Turunmaan sairaalaan tulisi sijoittaa ruotsinkielinen palveluohjaus mm. paljon palveluja käyttäville asiakkaille ja kattavat erikoissairaanhoidon konsultaatiopalvelut. Palveluvalikoiman tulisi sisältää myös polikliiniset toimenpidepalvelut ja kliiniset tukipalvelut. Turunmaan sairaalassa tulisi myös sijaita kuntouttava vuodeosasto, mukaan lukien palliatiiviset ja geriatriset vuodeosastopalvelut. Tarpeellisen potilasmäärän varmistamiseksi suomenkielisten potilaiden hoitoa Turunmaan sairaalassa ei tulisi rajoittaa, mutta toisaalta tulee varmistaa että palvelusta ei tule tämän vuoksi alueellista ylitarjontaa. Jotta samalla ei heikennetä ruotsinkielisiä palveluita, tarvitaan erityisiä menettelytapoja. Yksi sairaala- mallin ja Turunmaan sairaalan ruotsinkielisen palvelun hyödyt voidaan yhdistää, mikäli varmistetaan, ettei Turunmaan sairaalan ruotsinkielinen organisaatiomalli täysin katoa. Muutos edellyttää V-SSHP:n hallinto- ja toimintasäännön tarkistamista tarvittavin osin.

Tulevaisuuden toimenkuva ja hallintomalli

- Hallintomallin tulee olla sellainen, että Turunmaan sairaala yksikkönä esim. Tyksin kaksikielisen erikoissairaanhoidon palvelualueena säilyy ja siellä voi olla kaikkien toimi- ja palvelualueiden toimintaa.
- Tyksin kaksikielisen erikoissairaanhoidon palvelualueella on palvelualuejohtaja, joko koordinoiva ylilääkäri tai koordinoiva ylihoitaja, jonka tehtävät ja toimivalta on kuvattu toimintasäännön 24 §:ssä. Palvelualuejohtaja rekrytoi tämän henkilökunnan Turunmaan sairaalan palvelualueelle. Palvelualuejohtajalla on puhe- ja läsnäolo-oikeus kielellisen vähemmistölautakunnan kokouksissa.
- Turunmaan sairaalan lääkärikunta voi olla toimialueiden alaisuudessa, mutta pääsääntöisesti Turunmaan sairaalassa työskentelevien lääkäreiden ensisijaiseksi toimipisteeksi määritetään Turunmaan sairaala. Näiden lääkäreiden osalta edellytetään hyvää molempien kotimaisten kielten suullista ja kirjallista taitoa.
- Hoitohenkilökunta ja muu avustava henkilökunta on Turunmaan sairaalan palvelualueen henkilökuntaa ja heidän kielitaitovaatimuksensa on sama kuin edellä.
- Koordinoiva Ylihoitaja on hoitohenkilökunnan ja avustavan henkilökunnan esimies. Tämän lisäksi hänen merkittävä tehtävänsä on hoito- ja avustavan henkilökunnan koordinointi eri toimialueiden ja palvelualueiden tarpeeseen Turunmaan sairaalassa
- Turunmaan sairaalan hallintokielenä säilyy ruotsin kieli
- Turunmaan sairaalaan nimetään koordinoiva ylilääkäri, joka sovittaa sairaalan sisäistä toimintaa yli toimialuerajojen ja toimii yhteyshenkilönä perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen suuntaan ja tulevaisuudessa mahdollisesti perustettavan kaksikielisen SOTE-keskuksen suuntaan.
- Koordinoiva ylilääkäri toimii yhteistyössä kantasairaalan eri toimialue- ja palvelualuejohtajien kanssa, kun toimialueiden kaksikielistä palvelua suunnitellaan toteutettavaksi Turunmaan sairaalan tiloissa ja toimii aktiivisesti tarkoituksenmukaisten kaksikielisten erikoissairaanhoidon palveluiden tuottamisen varmistamiseksi Turunmaan sairaalan tiloissa.

- Koordinoivan ylilääkärin palkka budjetoidaan Tyks-hallintoon ja hänen esimiehenään toimii Tyksin sairaalajohtaja
- Turunmaan sairaalaan nimitettävä koordinoiva ylihoitaja sovittaa yhdessä koordinoivan ylilääkärin kanssa sairaalan sisäistä toimintaa yli toimialuerajojen ja toimii yhteyshenkilönä perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen suuntaan ja tulevaisuudessa mahdollisesti perustettavan kaksikielisen SOTE-keskuksen suuntaan
- Koordinoiva ylihoitaja toimii tiiviissä yhteistyössä kantasairaalan eri toimialueylihoitajien kanssa, kun toimialueiden kaksikielistä palvelua suunnitellaan toteutettavaksi Turunmaan sairaalan tiloissa ja kun toimintojen edellyttämiä hoito-, tutkimushenkilöstö- ja hallinto- ja huoltohenkilöstömitoituksia suunnitellaan
- Koordinoivan ylihoitajan toimintaan kuuluu myös aktiivisesti edistää työkiertoa palvelualueen ja kantasairaalan välillä
- Toimialueitten vastuualueita vastaaviin alueisiin nimetään vastuuhenkilöksi Turunmaan sairaalassa toimiva vastuulääkäri. Lähetteet käsitellään toimialueittain, mutta lähetekäytännössä huomioidaan potilaan ja lähettävän tahon toivomus tutkimus- ja hoitopaikasta
- Turunmaan sairaala toimii kaksikielisenä, ei pelkästään ruotsinkielisenä erikoissairaanhoidon hoitopaikkana
- Vaikka Turunmaan sairaalassa kielitaitovaatimukseen kuuluu edelleen hyvä molempien kotimaisten kielten suullinen ja kirjallinen taito, Turunmaan sairaalassa voi kuitenkin työskennellä henkilöitä joiden varsinainen sijoituspaikka on Tyksin muissa yksiköissä. Tällä pyritään parantamaan kantasairaalan henkilöstön kielitaitoa. Sijoitukset ovat väliaikaisia ja tarkoituksenmukaisia.
- Potilasasiakirjamerkinnot tulee kirjata suomeksi tai ruotsiksi potilaan äidinkielellä.

Vastaukset yksilöityihin työryhmän tehtäväksiannon kysymyksiin

1) Selvittää erilaiset vaihtoehdot maakunnan ruotsinkielisten erikoissairaanhoidon palveluiden turvaamiselle huomioiden sote-uudistuksen tavoitteet ja eteneminen, mukaan lukien sellaiset sairaalaympäristöön nojaavat palvelut kuin psykiatrinen erikoissairaanhoido, sairaalakuntoutus ja palliatiivinen hoito.

Turunmaan sairaalan liikelaitosmalli puretaan. Turunmaan sairaalan erikoissairaanhoidon palvelut sijoitetaan TYKS:n eri toimialueiden alaisuuteen. Turunmaan sairaalaan tulisi sijoittaa ruotsinkielinen palveluohjaus mm. paljon palveluja käyttäville asiakkaille ja kattavat erikoissairaanhoidon konsultaatiopalvelut tarveperusteisesti kuten muissa lähisairaaloissa. Erikoisalapalveluita tulee olla kaikilta Tyksin toimialueilta ja palvelua tarjoavia erikoisaloja ja erikoissairaanhoidon palveluita on oltava enemmän kuin on ollut ennen yhdistymistä. Palveluvalikoiman tulee sisältää myös polikliiniset toimenpidepalvelut ja kliiniset tukipalvelut. Turunmaan sairaalassa tulee myös sijaita kuntouttava vuodeosasto, mukaan lukien palliatiiviset ja geriatriset vuodeosastopalvelut. Psykiatrinen vuodeosastohoito toteutetaan toimialueen toimesta normaaleilla vuodeosastoilla. Psykiatritalon valmistuessa on syytä harkita ruotsinkielisen moduulin perustamista jonkun vuodeosaston yhteyteen. Ruotsinkielisen miljööön luomisella parannetaan psyykkisesti sairaan potilaan turvallisuuden tunnetta ja se luo paremmat edellytykset hyvälle hoitotulokselle. Turunmaan sairaalassa voidaan hoitaa erityistarpeissa yksittäisiä ruotsinkielisiä psykiatrisia potilaita, esimerkiksi

psykogeriatrisia potilaita. Henkilöstön kierto ja kielikoulutusohjelma, jossa Turunmaan sairaalalla on keskeinen rooli, mahdollistaa ruotsinkielisen palvelu parantamisen myös niissä palveluissa, joita jatkossakin tarjotaan Turunmaan sairaalan ulkopuolella. Riittävästä käänköspalveluista tulee huolehtia sairaanhoitopiirin muissa yksiköissä. Jatkuva myönteisen kieli-ilmapiiirin kehittäminen ja turvaaminen huomioidaan koko Vsshp:ssä. Kieliasiat on otettava huomioon myös muissa sairaanhoitopiirin yksiköiden rekrytoinnissa sekä työvuorojärjestelyissä. Kielitaitoa parantavien koulutuksien tarjontaa tulee entisestään kehittää samoin kuin erilaisten ruotsinkielen käytön kannustusjärjestelmien käyttöä. Ruotsinkielen käyttöä Tyksin eri yksiköissä voisi parantaa myös se, että kullekin toimi- ja palvelualueelle ja EPLL:lle nimitettäisiin vastuuhenkilöt, joiden tehtävänä olisi ruotsinkielisen palvelun kehittäminen.

2) Laatia sote-uudistuksen tavoitteiden mukainen toiminnallinen suunnitelma nykyisessä Turunmaan sairaalassa tarjottavasta palveluvalikoimasta ja ottaa kantaa mahdollisen sitä korvaavan uudisrakennuksen erikoissairaanhoidon palveluihin ja synergia potentiaaliin.

Turunmaan sairaalassa tarjotaan kattavat kaksikieliset erikoissairaanhoidon polikliiniset palvelut. Tämä sisältää vastaanotto toiminnan, mutta myös pientoimenpiteet ja esim. päiväsairaalatoiminnan. Turunmaan sairaalassa tehdään polikliinista kirurgiaa sekä rajoitetusti päiväkirurgiaa osana TYKS:n toimialueiden toimintaa lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Turunmaan sairaalassa tullaan tuottamaan jokaisen somaattisen toimialueen toimintaa siten, että erikoisalatarjonta on laajempi kuin ennen yhdistymistä. Vastaanotto toiminnan laajentaminen edellyttää myös vastaanotto toimintaan soveltuvien tilojen lisäämistä. Myöhemmässä vaiheessa Varsinais-Suomen koko palliatiivisen hoidon keskittyessä Turunmaan sairaalaan ja vuodeosastohoidon painopisteen muuttuessa on syytä miettiä koko korttelin kokonaisuutta ja erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen sijoittumista korttelin eri tiloihin. Varsinkin vuodeosastotoiminta, joka tulee jakaantumaan eri sektoreihin, on toimivimmin järjestettävissä moduulityyppisessä vuodeosastossa. Samaan kortteliin suunnitteilla oleva kaksikielinen SOTE-keskus mahdollistaisi SOTE-uudistuksen keskeisiin tavoitteisiin kuuluvan tiiviimmän integraation rakentamisen perusterveydenhuollon, sosiaalitoimen ja erikoissairaanhoidon välillä. Tämä malli voi toimia jatkossa esimerkkinä SOTE-keskustoiminnan ja erikoissairaanhoidon integroinnissa laajemminkin.

3) Esittää organisaatiomallia, jolla parhaiten tähdättäisiin yhdenvertaiseen palvelujen tarjontaan niin erikoissairaanhoidon kuin kielellisissä palveluissa (liikelaitosmalli / tulosalue malli / fuusio Tyksiin) sekä sen toteutuksen aikataulua.

Turunmaan sairaalan liikelaitosmalli kannattaa purkaa ja toiminta siirtää osaksi Tyksin toimintaa. Turunmaan sairaalasta tulee kuitenkin muodostaa oma kaksikielisen erikoissairaanhoidon palvelualueensa jolla on oma palvelualuejohtaja, jossa tehtävässä toimii palvelualueen koordinoiva ylilääkäri tai ylihoitaja ja jonka henkilökunta on lääkärikuntaa lukuun ottamatta palvelualueen henkilökuntaa. Turunmaan sairaalan hallintokielenä säilyy ruotsi TYKS-johtoryhmässä tulee olla jäsen, jonka vastuulla on kaksikielisen erikoissairaanhoidon tarpeiden varmistaminen.. Palveluvalikoimaa

suunniteltaessa ja siitä päätettäessä ja sitä merkittävästi muutettaessa tulee kuulla kaksikielisten kuntien tai Turunmaan sairaalan toimintaa seuraavan luottamusmiesorganisaation näkemystä asiasta. Yhdistämiseen tähtäävien neuvotteluiden ja päätösten valmistelujen aikana sairaalan tulisi toimia mahdollisimman normaalisti ja ilman merkittäviä tuotannollisia katkoa väliaikaisjärjestelyin. Yhdistämistyö kannattaa aloittaa keskusteluilla henkilökunnan kanssa välittömästi. Päätöksen tulisi päästä kevään 2019 aikana, jolloin yhdistyminen toiminnallisesti tapahtuisi vuoden 2020 alusta.

Linjaukset Turunmaan sairaalan tulevaisuudesta olisi hyvä toteuttaa edellä mainitulla aikataululla Sote-lainsäädännön etenemisestä irrallisena asiana. Ruotsinkielisten potilaiden hoitoa on Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirissä kehitettävä joka tapauksessa.

Turunmaan sairaalan toiminnan suunnittelussa tulee huomioida Eschner-säätiön rooli kiinteistöomistajana mahdollisessa sote/hyvinvointikeskuksessa. Kiinteistöjen omistussuhteitten ja käyttötarkoitusten muutoksiin pitää olla mahdollisuus ja hyödyntää uudisrakennusta toimivan ja tarkoituksenmukaisen kaksikielisen sosiaalitoimen, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon integraation toteuttamisessa.

Arvio kielellisistä vaikutuksista

Työryhmää pyydettiin antamaan oma arvio muutosten kielellisistä vaikutuksista. Työryhmä katsoo, että sen on vaikea antaa perusteellista lausuntoa omasta esityksestään. Työryhmän näkemyksen mukaan esitettyjen järjestelyjen seurauksena ruotsinkielisten potilaiden palvelu Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirissä pääsääntöisesti paranee. Yksittäisten potilaiden kohdalla palvelu voi toki heikentyä, mutta vastaavasti toisilla parantua. Muutos on useammin positiivinen. Maantieteellisesti ei merkittävää muutosta synny palveluiden tavoitettavuudessa edes mahdollisesti Tyks kantasairaalaan siirtyvien toimenpiteiden osalta, koska yksiköiden välinen etäisyys on varsin pieni. Tarvetta erityistoimiin kielellisten palveluiden saatavuuden turvaamiseksi ei nykytilaan verrattaessa työryhmän arvion perusteella synny.

Väestötasolla ehdotetut muutokset eivät siis näyttäisi vaarantavan ruotsinkielistä palvelua eivätkä kielellisiä oikeuksia. Lopullinen arvio kielellisistä vaikutuksista on tehtävätyöryhmän ulkopuolisen arvioijan toimesta. Tämä on tehtävä ennen kuin organisatorisesta muutoksesta päätetään, kuten oikeusministeriön ohjeistuksessa todetaan.

Reijo Grönfors
Sanna Kaukovalta
Wiveka Kauppila
Heli Lähteenmäki
Mona Rönholm
Petri Virolainen, työryhmän puheenjohtaja

Kielellisten vaikutusten arviointi koskien Turunmaan sairaalan fuusiota Turun yliopistolliseen keskussairaalaan

perustuen Kuntaliiton oppaaseen *Vaikutusten ennakoarviointi kunnallisessa päätöksenteossa (2011)*.

Laatijat: johtajaylilääkäri Mikko Pietilä, sairaalajohtaja Petri Virolainen, hallintoylihoitaja Wiveka Kauppila, sairaanhoitopiirin johtaja Leena Setälä

Hyväksytty esitettäväksi 1.4.2019

Suosituksen periaatteet:

1. Kun päätösesitysten vaikutuksia arvioidaan ennalta, päättäjien tulee tarkastella useita erilaisia vaikutuksia samanaikaisesti ja kokonaisvaltaisesti. Päätöksiä valmisteltaessa ja tehtäessä tulee ottaa huomioon, miten ne vaikuttavat kuntalaisiin, ympäristöön, organisaatioon ja henkilöstöön sekä talouteen.
2. Päätösesitysten vaikutusta tulee arvioida sekä lyhyellä että pitkällä aikajänteellä päätöksestä riippuen. Vaikutuksia voidaan arvioida esimerkiksi budjettivuoden, valtuustokauden tai valtuustokauden ylittävällä aikajänteellä.
3. Kuntaliitto suosittelee, että päätösesityksissä ja tavoitteita asetettaessa esitetään vaihtoehtoja ja valmistelijan esityksen rinnalle nostetaan ainakin nollavaihtoehto, jossa on kuvattu, mitä tapahtuu, jos asialle ei tehdä mitään.

Vaikutusten merkitystä arvioidaan sen *suuruuden, todennäköisyyden ja keston* pohjalta.

Nollavaihtoehtona on, että Turunmaan sairaala jatkaa omana liikelaitoksenaan. Sen toiminta jää aiempaa suppeammaksi, koska anestesiaa edellyttäviä leikkauksia ei voida jatkaa nykylainsäädännön mukaisesti Turunmaan sairaalan omana toimintana. Tyksin toimialueet eivät laajenna poliklinikkatoimintaansa Turunmaan sairaalassa. Vuodeosaston käyttöä ohjataan Turunmaan itsensä toimesta, eikä palliatiivisen hoidon yksikköä voida perustaa ilman Tyksin tukea. Turunmaan henkilöstön osaaminen saattaa supistua erikoissairaanhoidon laadullisten edellytysten yhä kiristyessä, erikoistumisen muuttuessa kapea-alaisemmaksi ja potilasmäärien jäädessä pieniksi. Sairaalan rekrytointikyky saattaa heikentyä, jos sitä ei e.m. syistä pidetä vetovoimaisena työpaikkana. Ruotsin kielellä annettavia palveluja ei kehitetä yhdessä vaan erikseen, jolloin mahdollinen synergiahyöty sairaanhoitopiirin sisällä jää saavuttamatta.

A. Kansalaisvaikutukset eli ihmisiin kohdistuvat vaikutukset, jotka kohdistuvat henkilöihin, jotka käyttävät/eivät käytä tarkasteltavaa palvelua.

Muutoksen kohdevaikutuksia kansalaisiin	on/ei, mitä?
Terveys ja hyvinvointi	Ei suoraa vaikutusta.
Yhdenvertaisuus, kuten kieliryhmien välinen tasa-arvo	Turvataan siten, että asiakas saa valita, missä häntä hoidetaan, kuitenkin hoidon porrastus huomioiden.
Työllisyys ja työelämä	Ei vaikutuksia. Työtehtävät säilyvät, pääsääntöisesti samalla paikkakunnalla.
Tietoyhteiskuntataidot	Ei vaikutuksia.
Turvallisuus ml. tietoturva	Ei vaikutuksia.
Palvelujen taso, kattavuus ja saatavuus eri alueilla ja kielillä	Tavallisia erikoissairaanhoidon palveluja tarjotaan enemmän Turunmaan sairaalan kaksikielisessä ympäristössä. Harvinaisemmat tapaukset hoidetaan Tyksissä, jossa ruotsinkielen taitoa tullaan joka tapauksessa kehittämään. Kokonaisuudessaan palvelujen taso ja saatavuus säilyvät muutoksessa ennallaan tai paranevat.

B. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset eli vaikutukset, jotka kohdistuvat viranomaisten välisiin suhteisiin, viranomaisten tehtäviin tai menettelytapoihin, luottamushenkilöiden toimintaan, henkilöstöön, organisaatioon tai hallintoon.

Muutoksen kohdevaikutuksia organisaatioon ja henkilöstöön	on/ei, mitä?
Organisaation keskinäiset toimivaltamuutokset	Liikelaitoksen purkautuessa poliittinen päätöksenteko siirtyy sairaanhoitopiirin hallitukselle ja sen jaostoille nykyisen Turunmaan johtokunnan sijaan. Lähipalvelulautakunta ja vähemmistökielen lautakunta seuraavat Turunmaan toimintaa nykyisten toimivaltuuksiensa mukaisesti.
Uudenlaiset palvelujen tuottamistavat (esim. tilaaja-tuottajamalli, palvelusetelin käyttö jne.)	Ei merkittäviä vaikutuksia. Tyksin toimialueet ovat Turunmaan vuodeosaston ja poliklinikan sisäisiä asiakkaita ja kuntalaskutuksen avulla rahoittavat palveluostonsa Turunmaasta (esim. hoitopäiväsuoritteina).
Organisaation tehtävien määrä, laatu tai menettelytavat	Osa hallintotyöstä siirtyy pois Turunmaan sairaalasta. Toimitusjohtajan ja talousjohtajan tehtävät jaetaan konsernihallinnon kanssa. Perustetaan toimintaa koordinoivat ja kehittävät tehtävät (ylilääkäri ja ylihoitaja)

Henkilöstön määrä, asema ja osallisuus	Henkilöstön tehtäväkuviissa ja työpisteen sijainnissa voi tapahtua muutoksia, jotka käsitellään yt-menettelyssä. Ketään ei tarvitse irtisanoa.
Organisaation raportointi-, tiedottamis- ja selvitysvelvoitteet ja muut uudet hallinnolliset tehtävät	Koordinoiva ylilääkäri ja koordinoiva ylihoitaja ohjaavat ja kehittävät Turunmaan sairaalaysikön päivittäistä toimintaa yhteistyössä Tyksin toimialueiden kanssa. Tyksin johtoryhmä vastaa kokonaisuuden toimivuudesta sairaalajohtajan johdolla.
Jokin muu, esim. kielelliset velvollisuudet	Turunmaan sairaalaysikön henkilöstön odotetaan kykenevän työskentelemään käytännössä kahdella kielellä. Turunmaahan sijoitetun hoito- yms. henkilöstön osalta tämä tarkoittaa virallista hyvän kielitaidon osoitusta molemmilla kotimaisilla kielillä.

C. Taloudelliset vaikutukset eli vaikutukset kunnan tulo- tai menotalouteen. Ympäristövaikutukset eli vaikutukset, jotka aiheutuvat luonnonvarojen ja energian käytöstä ja niihin liittyvistä päästöjen ja jätteiden määrästä, kulutuskäyttäytymisen muutoksesta taikka toimintojen sijoittumisesta ja niihin liittyvistä liikkumis- ja liikennematkaisuista.

Muutoksen kohdevaikutuksia talouteen ja ympäristöön	on/ei, mitä?
Väestöryhmien asema ja käyttäytyminen	Muutoksella ei vaikuteta väestöryhmien käyttäytymiseen sinällään, mutta osa palveluista siirtyy tuotettavaksi toiseen kiinteistöön. Turunmaan sairaalaan tuodaan uusia palveluita.
Yritysten toiminta, niiden välinen kilpailu ja kansainvälinen kilpailukyky ja markkinoiden toimivuus	Ei vaikuta yritysten toimintaan, kilpailukykyyn tai markkinoihin.
Kunnallistalouden yhteisöjen rahoitus, voimavarojen jako, työllisyys ja tuottavuus	Ei vaikuta kuntatalouteen. Oletus on, että toiminnan vakiintuessa sen tuottavuutta voidaan parantaa lähtötilanteeseen verrattuna. Mahdollisen säätiöpohjaisen rahoituksen päätökset tehdään säätiössä itsenäisesti, joten niiden vaikutusta ei voida arvioida.
Palvelutuotannon muutos	Ensisijaisesti väestölle tuotetaan samoja palveluja kuin ennenkin, mutta eri toimipisteessä. Uutena palveluna tarjotaan Turunmaassa kaksikielistä palliativista hoitoa.
Ihmisten elinolot, terveys ja viihtyvyys	Ei vaikutusta. Kaksikielinen sairaalaympäristö säilytetään Turunmaassa.
Maisema, kaupunkikuva, kulttuuriperintö	Ei vaikutusta. Toiminta Turunmaan sairaalassa ei näiltä osin muutu ainakaan lyhyellä tähtämellä, ellei eteen tule joitain uusia esim. kiinteistön kuntoon, lainsäädäntöön tai markkinoiden toimintaan liittyviä seikkoja.